

اعمال شب و روز عرفه

شب نهم از شب‌های متبرک و شب مناجات با قاضی الحاجات است و توبه در آن شب مقبول و دعا در آن مستجاب است. عبادت در این شب، اجر صد و هفتاد سال عبادت را دارد. برای شب عرفه چند عمل وارد شده است:

- 1- دعایی که با این عبارت آغاز می‌شود، خوانده شود **اللَّهُمَّ يَا شَاهِدَ كُلِّ نَجْوَى وَ مَوْضِعَ كُلِّ شَكْوَى وَ عَالِمَ كُلِّ خَفِيَّةٍ وَ مُنْتَهَى كُلِّ حَاجَةٍ يَا مُبْتَرِنًا** که روایت شده هر کس آن را در شب عرفه یا در شب‌های جمعه بخواند خداوند او را بامرزد.
- 2- [به نقل کفعمی] تسبیحات عشر را که در اعمال روز عرفه آمده است را هزار مرتبه خوانده شود .
- 3- **دعاء اللّٰهُمَّ مَنْ تَعَبًا وَ تَهَبًّا** را که در روز عرفه و شب و روز جمعه نیز وارد است، خوانده شود.
- 4- زیارت امام حسین علیه السلام .

اعمال روز عرفه

روز نهم روز عرفه و از اعیاد عظیمه است اگرچه به اسم عید نامیده نشده است . عرفه روزی است که حق تعالی بندگان خویش را به عبادت و طاعت خود فرا خوانده و سفره های جود و احسان خود را برای ایشان گسترانیده و شیطان در این روز خوار و حقیرتر و رانده‌تر و خشمناک‌ترین اوقات خواهد داشت و روایت شده که حضرت امام زین العابدین علیه السلام در روز عرفه صدای سائلی را شنید که از مردم تقاضای کمک می‌نمود. امام به او فرمود: وای بر تو آیا در این روز از غیر خدا تقاضا می‌کنی؟ حال آن که در این روز امید می‌رود که بچه‌های در شکم هم از فضل خدا بی نصیب نمانند و سعید شوند.

برای این روز اعمالی ذکر شده است:

- 1- **غسل که مستحب است قبل از زوال انجام شود .** 2- **زیارت امام حسین علیه السلام** ، که از هزار حج و هزار عمره و هزار جهاد بالاتر است و احادیث، در کثرت فضیلت زیارت آن حضرت در این روز متواتر است و اگر کسی توفیق یابد که در این روز در تحت قُبّه مقدّسه آن حضرت باشد نوابش کمتر از کسی که در عرفات است نیست.
- 3- بعد از نماز عصر پیش از آن که مشغول به خواندن دعاهاى عرفه شود در زیر آسمان دو رکعت نماز بجا آورد و نزد حق تعالی به گناهان خود اعتراف و اقرار کند تا به ثواب عرفات رستگار شود و گناهانش آرمزیده گردد. پس چون وقت زوال شد زیر آسمان رَوَد و نماز ظهر و عصر را با رکوع و سجود نیکو به عمل آورد و چون فارغ شود دو رکعت نماز اقامه کند. در رکعت اول بعد از حمد، توحید و در دوم بعد از حمد، **قُلْ يَا أَيُّهَا الْكَافِرُونَ** خوانده شود. و بعد از آن چهار رکعت نماز گزارد که در هر رکعت بعد از حمد، توحید پنجاه مرتبه بخواند. که این نماز، همان نماز حضرت امیرالمؤمنین علیه السلام است .
- 4- **شیخ کفعمی در مصباح فرموده مستحب است روزه روز عرفه برای کسی که ضعف پیدا نکند و مانع دعا خواندن او نشود.** 5- **مستحب است غسل پیش از زوال و زیارت امام حسین علیه السلام در روز و شب عرفه .** 6- **تسبیحات حضرت رسول صلی الله علیه و آله در روز عرفه که در ذیل می‌آید:**

سُبْحَانَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ عَرْشُهُ سُبْحَانَ الَّذِي فِي الْأَرْضِ حُكْمُهُ

منزه است خدایی که در آسمان است عرش او منزه است خدایی که در زمین است فرمان و حکمش

سُبْحَانَ الَّذِي فِي الْقُبُورِ قَضَاؤُهُ سُبْحَانَ الَّذِي فِي الْبَحْرِ سَبِيلُهُ

منزه است خدایی که در گورها قضا و فرمانش جاری است منزه است خدایی که در دریا راه دارد

سُبْحَانَ الَّذِي فِي النَّارِ سُلْطَانُهُ سُبْحَانَ الَّذِي فِي الْجَنَّةِ رَحْمَتُهُ

منزه است خدایی که در آتش دوزخ سلطنتش موجود است منزه است خدایی که در بهشت رحمت او است

سُبْحَانَ الَّذِي فِي الْقِيَمَةِ عَدْلُهُ سُبْحَانَ الَّذِي رَفَعَ السَّمَاءَ سُبْحَانَ

منزه است خدایی که در قیامت عدل و دادش برپا است منزه است خدایی که آسمان را بالا برد منزه است خدایی

الَّذِي بَسَطَ الْأَرْضَ سُبْحَانَ الَّذِي لَا مَلْجَأَ وَلَا مُنْجَا مِنْهُ إِلَّا إِلَيْهِ پس

که زمین را گسترد منزه است خدایی که ملجا و پناهی از او نیست جز بسوی خودش * *

بِكَو سُبْحَانَ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ وَلَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ صد مرتبه و بخوان

منزه است خدا و حمد از آن خدا است و معبودی جز خدا نیست و خدا بزرگتر از توصیف است .

- 7- **سوره توحید صد مرتبه و آیه الكرسی صد مرتبه و صلوات بر محمد و آل محمد صد مرتبه خوانده شود و دعای ذیل خوانده شود:**

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَ لَهُ الْحَمْدُ يَخْيَى وَ يَمِيتُ

معبودی جز خدا نیست یگانه ای که شریک ندارد پادشاهی خاص او است و از آن او است حمد زنده کند و بمیراند

وَيَمِيتُ وَيُخْيِي وَهُوَ حَيٌّ لَا يَمُوتُ يَدُورُ الْخَيْرُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

و بمیراند و زنده کند و او است زنده ای که نمیرد هرچه خیر است بدست او است و او بر هر چیز توانا است.

ده مرتبه استَغْفِرُ اللَّهُ الَّذِي لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَ أَتُوبُ إِلَيْهِ

آمرزش خواهم از خدایی که معبود یحقی جز او نیست که زنده و پاینده است و بسویش توبه کنم

ده مرتبه یا اللَّهُ ده مرتبه یا رَحْمَنُ ده مرتبه یا رَحِيمُ ده مرتبه یا بَدِيعُ

ای خدا * ای بخشاینده * ای مهربان * ای پدیدآورنده

السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ دَه مرتبه یا حَى یا قَیَوْمُ دَه

آسمانها و زمین ای صاحب جلال و بزرگواری * ای زنده و ای پاینده*

مرتبه یا حَتَّانَ یا مَنَّانَ دَه مرتبه یا لا إِلَهَ إِلَّا أَنْتَ دَه مرتبه امین دَه مرتبه

ای پر عطا ای پر نعمت * ای که معبودی جز تو نیست * اجابت کن *8- ذکر صلوات از حضرت صادق علیه السلام

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْتَلْكَ يَا مَنْ هُوَ أَقْرَبُ إِلَيَّ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ يَا

خدایا از تو خواهم ای کسی که او نزدیکتر است به من از رگ گردن ای

مَنْ يَحُولُ بَيْنَ الْمَرْءِ وَقَلْبِهِ يَا مَنْ هُوَ يَأْتِنُظَرُ الْأَعْلَى وَالْأَفْقَ

که حائل شود میان انسان و دلش ای که او در دیدگاه اعلی است و در افق

الْمُبِينِ يَا مَنْ هُوَ الرَّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى يَا مَنْ لَيْسَ كَمِثْلِهِ

آشکاری است ای که او بخشاینده است و بر عرش استیلا دارد ای که نیست مانندش

شَيْءٌ وَ هُوَ السَّمِيعُ الْبَصِيرُ أَسْتَلُّكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدًا وَ آلِ مُحَمَّدٍ

چیزی و او شنوا و بینا است از تو خواهم که درود فرستی بر محمد و آل محمد .

و بخواه حاجت خود را که برآورده خواهد شد انشاءالله تعالی پس بخوان این صلوات را که از حضرت صادق علیه السلام منقول است که هر که بخواد مسرور کند محمد

و آل محمد را در صلوات بر ایشان بگوید:

اللَّهُمَّ يَا آجُودَ مَنْ أَعْطَى وَ يَا خَيْرَ

خدایا ای بخشنده ترین عطابخشان و ای بهترین

مَنْ سَأَلَ وَ يَا أَرْحَمَ مَنْ اسْتَرْجَمَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدًا وَ آلِهِ فِي

درخواست شدگان و ای مهربانترین کسی که از او مهربانی جویند خدایا درود فرست بر محمد و آلش در

الْأَوَّلِينَ وَ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدًا وَ آلِهِ فِي الْآخِرِينَ وَ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدًا

زمره پیشینیان و درود فرست بر محمد و آلش در زمره پسینیان و درود فرست بر محمد

وَ آلِهِ فِي الْمَلَأِ الْأَعْلَى وَ صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدًا وَ آلِهِ فِي الْمُرْسَلِينَ

و آلش در ساکنین عالم بالا و درود فرست بر محمد و آلش در زمره مرسلین

اللَّهُمَّ أَعْطِ مُحَمَّدًا وَ آلَهُ الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَالشَّرَفَ وَالرَّفْعَةَ

خدایا عطا کن به محمد و آلش مقام وسیله و فضیلت و شرف و رفعت

وَالدَّرَجَةَ الْكَبِيرَةَ اللَّهُمَّ إِنِّي آمَنْتُ بِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ

و درجه بلند خدایا من ایمان آوردم به محمد صلی الله علیه و آله

وَلَمْ أَرَ قَلًا تَحْرَمْنِي فِي الْهَيْمَةِ رُؤْيَتَهُ وَارْزُقْنِي صُحْبَتَهُ وَ تَوَقَّنِي

با اینکه او را ندیده ام پس در روز قیامت از دیدارش محروم مفرما و مصاحبت و همنشینی او را روزیم فرما

عَلَيَّ يَلْتَمِسُونِي وَ اسْقِنِي مِنْ حَوْضِهِ مَشْرَبًا رَوِيًّا سَائِعًا هَتِيئًا لَا أَطْمَأُنُّ

و بر کیش او بمیرانم و بنوشانم از حوض او (حوض کوثر) نوشاندنی سیراب و جانبخش و گوارا که

بَعْدَهُ أَبَدًا إِنَّكَ عَلَيَّ كَلِيشِيءٌ قَدِيرٌ اللَّهُمَّ إِنِّي آمَنْتُ بِمُحَمَّدٍ صَلَّى

پس از آن هرگز تشنه نشوم که برآستی تو بر هرچیز توانایی خدایا من ایمان آورده ام به محمد صلی

اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ لَمْ أَرَ قَلًا فَعَرَّفْنِي فِي الْجَنَانِ وَ جَهَنَّمَ بَلِّغْ مُحَمَّدًا

الله علیه و آله و او را ندیده ام پس در بهشت رویش را به من نشان ده خدایا برسان به محمد

صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ وَ نِيَّ تَحِيَّةً كَثِيرَةً وَ سَلَامًا .

صلی الله علیه و آله از جانب من تحیتی بسیار و سلامی .

9- دعای ام داود خوانده شود .

10- این تسبیح را که ثواب آن بسیار است گفته شود:

سُبْحَانَ اللَّهِ قَبْلَ كُلِّ أَحْسَنِ وَسُبْحَانَ اللَّهِ بَعْدَ كُلِّ أَحْسَنِ وَسُبْحَانَ اللَّهِ مَعَ كُلِّ أَحْسَنِ وَسُبْحَانَ

منزه باد خدا پیش از هر کس و منزه باد خدا پس از هر کس و منزه باد خدا با هر کس و منزه باد

اللَّهُ يَبْقَى رَبَّنَا وَيَفْنَى كُلُّ أَحْسَنِ وَسُبْحَانَ اللَّهِ تَسْبِيحًا يَفْضَلُ تَسْبِيحَ

خدا که باقی ماند پروردگار ما و فانی شود هر کس و منزه باد خدا تنزیهی که فزونی گیرد بر تسبیح

الْمُسَبِّحِينَ فَضْلًا كَثِيرًا قَبْلَ كُلِّ أَحْسَنِ وَسُبْحَانَ اللَّهِ تَسْبِيحًا يَفْضَلُ

تسبیح گویان فزونی بسیاری پیش از هر کس و منزه باد خدا تنزیهی که فزونی گیرد بر

تَسْبِيحِ الْمُسَبِّحِينَ فَضْلًا كَثِيرًا بَعْدَ كُلِّ أَحْسَنِ وَسُبْحَانَ اللَّهِ تَسْبِيحًا

تسبیح تسبیح گویان فزونی بسیاری پس از هر کس و منزه باد خدا تنزیهی که

يَفْضَلُ تَسْبِيحِ الْمُسَبِّحِينَ فَضْلًا كَثِيرًا مَعَ كُلِّ أَحْسَنِ وَسُبْحَانَ اللَّهِ تَسْبِيحًا يَفْضَلُ تَسْبِيحِ الْمُسَبِّحِينَ

فزونی گیرد بر تسبیح تسبیح گویان فزونی بسیار با هر کس ، و منزه باد خدا تنزیهی که فزونی گیرد بر تسبیح تسبیح گویان

فَضْلًا كَثِيرًا لِرَبَّنَا الْبَاقِي وَيَفْنَى كُلِّ أَحْسَنِ وَسُبْحَانَ اللَّهِ تَسْبِيحًا لَا يَحْصِي وَلَا يُدْرَى وَلَا يُتَسَى وَلَا

برتری بسیاری برای پروردگار ما که باقی ماند و جز او فانی شود هر کس و منزه باد خدا تنزیهی که به شماره در نیاید و دانسته نشود و فراموش نگردد و

يَبْلَى وَلَا يَفْنَى وَلَيْسَ لَهُ مُنْتَهَى وَسُبْحَانَ اللَّهِ تَسْبِيحًا يَدُومُ

کهنه نشود و فنا نپذیرد و انتهای برایش نباشد و منزه باد خدا تنزیهی که دوام داشته باشد

يَدَوَامِهِ وَيَبْقَى يِقَائِهِ فِي سِينِي الْعَالَمِينَ وَشَهْوَرِ الدَّهْوَرِ وَأَيَّامِ

به دوام او و باقی ماند به بقای او در طول سالهای این جهان و سایر جهانیان و ماههای این روزگار و هر روزگار و روزهای

الدُّنْيَا وَسَاعَاتِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَسُبْحَانَ اللَّهِ أَبَدَ الْأَبَدِ وَمَعَ الْأَبَدِ مِمَّا

دنیا و ساعات شب و روز و منزه باد خدا تا جاویدان است جاوید و همراه با جاوید بدانسان که

لَا يُحْصِيهِ الْعَدَدُ وَلَا يُفْنِيهِ الْأَمَدُ وَلَا يَقْطَعُهُ الْأَبَدُ وَتَبَارَكَ اللَّهُ

شماره اش نتوان کرد و زمان و مدت آنرا به فنا نکشاند و قطعش نکند ((هرگز)) و بزرگ است خدا

أَحْسَنُ الْخَالِقِينَ بِسْ بگو: وَالْحَمْدُ لِلَّهِ قَبْلَ كُلِّ آخِرٍ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ بَعْدَ كُلِّ

بهترین آفریدگان * و ستایش خاص خدا است پیش از هرکس و ستایش از آن او است پس از هر

آخِرٍ تَأْخِرُ دَعَا لَكِنْ بِنِجَايِ هَرِّ سُبْحَانَ اللَّهِ الْحَمْدُ لِلَّهِ بگو و چون به أَحْسَنُ

کس * منزه است خدا و ستایش خاص خداست * بهترین

الْخَالِقِينَ رسیدی بگو: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ قَبْلَ كُلِّ آخِرٍ تَأْخِرُ تَأْخِرُ بِجَايِ سُبْحَانَ اللَّهِ

آفریدگان * معبودی نیست جز خدا پیش از هرکس * منزه است خدا

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ می گوئی و بعد از آن بگو: وَاللَّهُ أَكْبَرُ قَبْلَ كُلِّ آخِرٍ تَأْخِرُ تَأْخِرُ بِجَايِ

جز او خدایی نیست * و خدا بزرگتر است از توصیف پیش از هر کس *

سُبْحَانَ اللَّهِ اللَّهُ أَكْبَرُ می گوئی پس می خوانی دعای : اَللّٰهُمَّ مَنْ تَعَبَّأ وَتَهَيَّأ رَا كِه

منزه است خدا و خدا بزرگتر است از توصیف

11- دعای امام حسین علیه السلام در روز عرفه خوانده شود. 12- در آخر روز عرفه این دعا خوانده شود :

يَا رَبِّ إِنَّ دُنُوبِي لَا تَضُرُّكَ وَإِنَّ مَغْفِرَتَكَ لِي لَا تَنْقُصُكَ قَاعِطِنِي مَا لَا

پروردگارا همانا گناهان من زیانی به تو نزند و محققاً آمرزش تو از من نقصانی به تو نرساند پس عطا کن به من

يَنْقُصُكَ وَأَغْفِرْ لِي مَا لَا يَضُرُّكَ وَابْخَانِ : اَللّٰهُمَّ لَا تَحْرِمْنِي خَيْرٍ مَا

آنچه را نقصانت نرساند و ببامرز برایم آنچه را زیانت نزند * خدایا محرومم مکن از آن خیری که

عِنْدَكَ لِشَرِّ مَا عِنْدِي فَإِنَّ أَنْتَ لَمْ تَرْحَمْنِي يَتَعَبَى وَ تَصْبِي قَلَا

نزد تو است بخاطر آن شری که در پیش من است پس اگر تو به رنج و خستگیم رحم نمی کنی پس

تَحْرِمْنِي أَجْرَ الْمُصَابِ عَلَى مُصِيبَتِهِ

محرومم مدار از پاداش مصیبت دیده ای بر مصیبتش .

13- دعای مشلهل خوانده شه.

منبع: مفاتیح الجنان